

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubaosek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kinestár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentlen levelek csak ismerkezettől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Béke nektek . . . Alleluja!

E szavakkal üdvözlé az új életre kelt Isten-ember a világot.

Vajjon kívánhatott volna-e ennél nagyobb az emberiségnek? Hol béke van, minden van; béke nélkül pedig még a dáriusi kincsek is csak az élet terhévé válnak.

„Békességet adok nektek, minőt a világ nem adhat“ — mondá a béke nagy fejedelme. Igen! azon békét értette, mi a hit melegítő talajában gyökeredzik; békét adott, mi boldogító úgy a bibor alatt, mint a darócban; békét, mi nélkül a paloták dísztermei is átoktanyákká lesznek, s melylyel a kunyhó is menynevei varázsfényben pompázik; békét adott, mely nem csak a csendes házi szentélyben, hanem a harcmezőn, a fegyverek ropogása, s az ágyuk vad moraja közt is édes érzettel uralja a keblet.

Ma a husvétot, — a békesség e nagy ünnepét — üljük, s midőn menten a prózai élettől, fölmagasztosulva dereng kedélyünk a hit melege által táplált békén, önkéntelenül is arra gondolunk, hogy miként a hitéletnek, úgy e földi létünknek is, — beszéljünk bár nemzetek, családok vagy egyesekről, — a béke a legfőbb kelléke.

A 19-ik század kilencedik évtizedének vége felé vagyunk, tehát van multunk, 87 év van megettünk; van okunk is, hogy ez eseményekben oly gazdag 87 évre a történelem fonalán visszatekintsünk, s szemügyre vegyük azon motívumokat, mik a nemzetek békéjére zavarólag hatottak.

T A R C Z A.

Feltámadunk . . .

Feltámadunk! Ez hangozék
Ajkiról „Isten-ember“-nek,
S e szent szavak hirdetésk,
Hogy boldogok az emberek.
Feltámadunk! Szébb jövőre,
Mózes is ezt hagyá nekünk,
Lelkesítsen e szent íge:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Feltámadunk! Próba csak
Mostani sivár életünk,
S a bizonytalan vágyak
„Jövöbe“ ragadják lelkünk.
Feltámadunk! Oh, én hiszem,
Titkon ezt sejteti szívünk,
S nem csalhat ez érzélem:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Feltámadunk! Ez érzélem,
Mely lelkeinknek ura ma,
Midőn pihen a küzdelem
S ajkainkról zeng ima.
Feltámadunk! Ez a szent hit,
Amely megnyugvást nyújt nekünk,
A halál így nem is rémít:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Feltámadunk! S lesz béke
Az ember s ember között.
Testvér, majd nem tör testvérré,
Holmi csekélységek fölött.

A nemzetek békéjét, a kedélyeket fölkorbácsoló forradalmak s belviszályok szokták megzavarni, így volt ez századunkban is.

Az 1789-iki francia forradalom s következményei átjártak századunkba is, úgy, hogy csak 1814. év körül tüntek le azok végkép a felszínről; a béke helyreállott, de csak azért, hogy azt rövid fenállása után az 1821-iki spanyol, portugál s nápolyi fölkelések szorítsák le Európa szinpadáról; mondhatjuk, hogy a forradalom mintegy európai köruttra indult, alig pihent meg az emberiség a béke kebelén, már is ujra csatára kelt, 1830-ban ismét a francia, belga s lengyel fölkelések zavarták meg az európai béke egyensúlyát, ezek lezajlása után béke honolt a nemzetek életében egész 1848-ig, midőn a forradalom Európa több országára kiterjedt, s annak rázkódtatása alig hagyott egy államot is érintetlenül. S ez volt a belvillongásoknak utolsó számot tevő fölvonása a folyó század 87 éve alatt.

Amde a békésnek mondható időszakokban is sok nagy, s korszakot alkotó világesemény látott napvilágot, mit a nemzetek rövid lefolyású külföldi idéztek elő.

Látta századunk az első évek megrendítő harcát; látta miként hullott le a kor legnagyobb emberének fejéről a korona, s kinek kevéssel előbb leigázott birodalmak heverték lábainál, mint veszett el elhagyott számkivetésében; megérte századunk annyi trón összeomlását, s dinastia szétrobbantását, mennyit kevés század láthatott; látott alkotmányokat a rájuk letett

Feltámadunk! Megtisztulva,
Ha büneinkért bűnhödtünk,
S ha az megsz. bocsátva:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

D. M.

Visszapillantás az 1848-49-ik évi szabadságharc némely mozzanataira.

(Folytatás.)

Igy jött létre az 1791. 3. t.-c., mely világosan mondja, hogy a trónra lépő örökös az elhunyt király halála napjától számítandó hat hónap alatt tartozik magát mulhatatlanul megkoronáztatni; az 1791. 10. t.-c., melynek világos tartalma így szól: Ámbár az uralkodó ház nőágának az 1723. 1. és 2. t.-c. által Magyarországon és kapcsolt részeiben megállapított örökösödése, ugyanazon uralkodót illeti, a kit a megállapított örökösödési rendszerint az elválaszthatatlanul és feloszthatatlanul bírandó örökös tartományokban illet; Magyarország mindazonáltal szabad ország s egész uralkodási formájára nézve, ide értve az ország mindennemű kormányhatóságait is, független és semmi más országnak vagy népnek alávetve nincs, hanem saját önállással és alkotmánynyal bír és ennélfogva törvényesen megkoronázott örökös királya, tehát ő felsége és utódai, Magyarország királyai által saját törvényei és szokásai szerint, nem pedig más tartományok módjára kormányozandó és igazgatandó — így kívánván ezt az 1715. 3. és 8. s az 1741. 11. t.-cikkek is. Ugyan-

esküvel egyetemben széttepetni; a legellen-tétebb kormányformák váltakozását, megkelle ismerni a fogalom zavart, mely véres képekben mutatta magát a félrevezetett népeknek; látott századunk nemzeteket leigáztatni, népeket bilincsekbe veretni, s nem csak minden önállóságuk veszett szabadságukkal, hanem bűnül rovatott fel még édes anyanyelvök beszélése is; látott kis országot a legyőzött népek s államok rovására nagygyá lenni, új császári koronát feltűnni; látta miként csurgott a leigázó ujjairól Európa első s legműveltebb nemzetének vére, látta miként hullott ki ugyanezen nemzet kezéből az európai politikai fölény zászlaja, látott merényleteket fölös számban, s látott királygyilkosokat; érezte századunk s érzi azon destruktív irány s szellem nyomását, mit a multból átsempészett jacobinizmus alapján az elégtelen elemek a féktelenkedő carbonáriktól kezdve, egész az órgyilkos nihilistákig annyi előszeretettel ápoltak; látta végre, mint szorított a jog háttérbe a hatalom előtt.

Utoljára eljutottunk napjainkhoz, miket a fegyveres béke napjainak szoktak nevezni.

Szemünk előtt foly a lázas tevékenység, mit államférfiak fejtenek ki a béke fentartása érdekében; látjuk továbbá az országokat úgy szervezkedni, mint legnagyobb háboru küszöbén szokás; és a hadseregeket nyakig fegyverben.

Hogy meddig tart e fegyveres béke, s mikor váltja azt fel olcsóbb s szilárdabb

ezen törekvés eredménye az 1791. 12. törvény-cikk is, melynek első kikezdése a törvényhozó hatalom gyakorlási módját ekkép határozza meg: „Elismeri ő felsége, hogy Magyarországon és a hozzá tartozó részeiben a törvények hozásának, magyarázásának, megszüntetésének joga a törvényesen megkoronázott király és az országgyűlésre törvényesen összeseregülő karok és rendeknek közös joga lévén, országgyűlésen kívül nem gyakorolható; és kegyesen kinyilatkoztatja, hogy az ország rendei ezen jogát sértetlenül megtartandja és mikép a dicsőült elődeitől reaszállott, felséges utódaira is sértetlenül átszállítandja, biztosítván az ország rendeit, hogy Magyarország s hozzá tartozó részei rendeletek vagy úgy nevezett patensek által, melyek az ország törvényszékeinél különben sem fogadtatnak el sohasem fognak kormányoztatni.“ Ugyancsak ezen törvény-cikk a végrehajtó hatalom gyakorlási módjáról úgy intézkedik, hogy azt a király csak a törvények értelmében gyakorolhatja: „executiva autem potestas non nisi in sensu legum per Regiam Majestatem exercebitur. Az 1791. 13. t.-c., mely a királynak kötelességévé teszi, hogy minden harmadik évben, sőt szükség esetében hamarabb is összehívja az országgyűlést. Az adóketésére vonatkozó 1791. 19. t.-c., mely nyíltan kimondja, hogy az országgyűlés beleegyezése nélkül subsidiumok, rendkívüli adók ki nem vehetők, s hogy a hadiadó megajánlása és mennyiségének meghatározása az országgyűlést illeti. Midőn a francia forradalom egész Európát fölforgatá, s az osztrák birodalmat elnyeléssel fenyegette, I. Ferenc a magyarokhoz

alapokra fektetett béke, az a nemzetek sorát intéző gondviselés titka.

Ime! ez rövid nézete a századunkban élt s élő nemzetek békéjének, sok boros felleg járt a népek életének láthatárán, mi az áldásos békét számtalanszor számította. Vajha az 1789. elvek s gyászos nevezetességű forradalomnak közelgő évszázados fordulója ne legyen megújulása azon vérferőnek, mely megrázá Európát; s e fekete lapja a világtörténelemnek példa legyen csak mely a kedélyeket a valódi s állandó béke megállapítására ösztönözze.

Béke nektek... Alleluja! E béke lebegjen századunk hátralevő évei felett; jutott századunknak elég a harcmezők véres cserkoszrujából, legyen ezután a békesség pálmája a jelvénye.

E béke legyen azon gyémánt kapocs, mely a nemzeteket összetartsa; e béke ne távozzék hazánk egéről; s végül e béke honoljon községünkben is, s ma, midőn községünk minden családja együtt ünnepel, — tegnap lévén t. i. az izreliták Pessach-ja is, vagyis husvétjok előestéje, a békesség e nagy ünnepén tehát községünk minden lakosának állandó békességet, s boldog Alleluját kívánunk!

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

A 131. §. eddig még nem ismert rendelkezést tartalmaz; szól ugyanis a helyi érdekű vasutakról adandó segélyösszegek megállapítása és kivétési módozatairól és e tekintetben elrendeli, hogy az ily segélyösszegek megállapítását és kivetését a képviselőtestület esetről-esetre 15 nappal előre meghirdetendő közgyűlésben egyezségileg és a törvényhatósági jóváhagyás felvétele mellett határozza el. Az ez iránt hozott határozat ezenfelül még ki is hirdetendő, 15 napig a község házában közzé kell tenni, és ellene ezen idő alatt bármely községi lakos vagy birtokos felelősséggel élhet.

A 132. §. csupán a rendezett tanácsú városok speciális ügyeiről szólván, ezt itt nem tárgyaljuk.

A 133. §. a községi lakosságnak kézi és szekeres munkára való kötelezettségéről szól s bevezető részében a kötelezettséget elvileg megállapítván, a módozatokra nézve kimondja, hogy fordult s a nemzet határtalan lelkesedéssel se-reglett a trón körül, s megmentéséért súlyos áldozatokat hozott. Pedig csak egy szavába került volna s szent István koronáját egy francia herceg fejére teheti vala. S mi volt a trón iránti határtalan szeretetének jutalma: ismét csak az elnyomatás. Megfosztották a nemzetet még megmaradt csekély vagyonától is: $\frac{9}{10}$ -ed részét koldusbotra juttatták. Dacára az 1791. 10., 12., 13. és 19. t.-cikknek, dacára annak, hogy, midőn I. Ferenc a római császári címet 1804-ben letette és az ausztriai császári címet fölvette s az 1804. augusztus 17-én kelt kir. leirat befejezésében ezt mondja: „Megemlékezzék az ország alkotmányának a koronázási hitlevélben kiadott biztosításáról, figyelmeztet arra, hogy a mit egész birodalma nagyobb fénye és méltóságára tenni határozott, Magyarország jogainak, törvényeinek és alkotmányának épségben tartásával történjék.” Mégis országgyűléseket a törvény által meghatározott időben nem tartott, oly intézkedéseket tett, melyek Magyarország sarkalatos jogaival mereven ellenkeztek, törvénytelen adókat vetett ki és országgyűlési megajánlás nélkül katonai sorozást rendelt el, törvényben nem gyökerező rendeleteket bocsátott ki, melyeket, miután azt a megyék végre nem hajtották, királyi biztosok által hajtattott végre.

(Folyt. köv.)

• szolgálmányok a közmunka szabályozásáról szóló törvény elvei szerint vetendők ki, s vagy természetben teljesíttetnek, vagy pénzzel váltatnak meg és csak az utcák, a községet védő gátak, közlekedési vonalak és eszközök fentartására fordíthatók.

Az egyes községek közötti közlekedési utak (nem megyei- vagy országutak) és hidak készítése és jókarban tartása végett a községek a közigazgatási bizottság által, érdekeltségük-höz képest, külön csoportokba egyesíthetnek. Így rendeli ezt a 134. §., a mely azonban ezenfelül gondoskodik arról is, hogy az arány, a mely szerint az ily utak és hidak készítéséhez és fentartásához az egyes községek hozzájárulnak, eleve megállapíttassék. Az arány megállapítását első sorban a községek maguk eszközlik egyezség útján; de ha megegyezni nem tudnának, az ő meghallgatásuk mellett a közigazgatási bizottság határozza meg.

A következő 135. §. a község belsejében lévő utak és egyéb közlekedési eszközök, valamint a községi dűlőutak és a községet vagy annak határát védő gátak fentartási költségeinek viselése alól való mentességet tartalmaz a községhez közigazgatásilag csatolt puszták, havasok és a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőtestek birtokozásra nézve és pedig az első említett költségekre nézve, ha a községben semminemű belsőséggel nem bírnak, a második helyen említett költségekre nézve pedig akkor, ha kimutatják, hogy a dűlőutakat nem használják, a gátak pedig birtokaikat nem védik.

A 136. §. értelmében közveszély, és pedig: hófúvás, árvíz, tűz, stb. eseteiben, az előjáróság, az előbbi szakaszban említett kivételre való tekintet nélkül, az összes gyalog- és szekeres erőt, a veszély elhárítására, minden betűdás nélkül felhasználhatja.

Említettünk már egy kivételes állapotot a 135. §. tárgyalásánál, de most a 137. és 138. §§-ok ismertetésénél ismét kivételes állapotokról kell értekezni. Az első helyen említett 137. §. ugyanis kimondja, hogy a községek és a hozzájuk közigazgatásilag csatolt puszták, havasok és a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőtestek birtokosai, a községi adók és egyéb szolgálmányok megváltása végett, bizonyos átalány összeg fizetése iránt 6 évről 6 évre terjedő egyezséget köthetnek. Ámde ezen egyezség jogérvényességéhez a törvényhatóság jóváhagyása szükséges, a melyet ha a törvényhatóság megtagadna, a megtagadó határozat bármelyik fél általa belügyminiszterhez felelőbe kerül.

Eme most előadott kivétel, legfőleg csak némi kedvezményes állapot, de nem mentesség, azonban a 138. §. már teljes mentességet állapít meg, az állam hivatalnokai, a katonatisztek, honvédtisztek, a törvényhatósági tisztviselők és hivatalnokok, a néptanítók, a kör- és községi jegyzőkre nézve hivatalaik után járó fizetéseik és nyugdíjaik tekintetében, a mennyiben kimondja, hogy ezek után községi adót fizetni nem tartoznak; valamint nem tartoznak a lelkészek sem azon javadalmairól, a melyeket kizárólag az illető egyház községben viselt lelkészi hivataluk után élveznek.

A községi adó behajtása tekintetében kimondja a 139. §., hogy erre nézve az állami adók behajtására nézve érvényes 1883. évi 44-ik törvényoikk rendeletei alkalmazandók.

(Folyt. köv.)

Csongrádmegye építkezési szabályrendelete.

(Folytatás.)

8. §. Az építkezési engedély kiadása által a magánjogi viszonyok érintetlenül hagyatnak.

9. §. Az építkező, valamint az építést vezető az engedély szerint köteles építeni; az építés folyama alatt célba vett változtatás csak újabb bejelentés alapján nyert engedély folytán hajtható végre.

10. §. Az építési terv és engedély az építés folyama alatt az építető által az építkezés helyén kéznél tartandó és a hatóság kiküldött közegének felszólítására betekintés végett előmutatandó.

11. §. Az építési engedély megszűnik, ha annak kiadásától számított egy év alatt az építkezés meg nem kezdett és ily esetben új eljárásnak van helye.

12. §. A községek belterületén előforduló új építkezéseknél csak zsindey, cserép vagy más kevésbé tűzveszélyes anyagból szabad tetőt készíteni, tatarozásoknál ezen korlátozásra az építetők csak az esetben kötelezhetők, ha a tető egészen átalakítatik. Ezen szakasz rendelkezései alól kivételt képeznek: Csany, Felgyő, Fehértó, Felsőpusztaszer, Sövényháza, Mindszentnek tömörkényi része, Kis-Horgos, Teés-Fábián-Sebestyén, Derekegyháza, Mágocs községek.

13. §. Minden ujonan építendő háznál lapályos helyeken, hol vadvízek, talaj vagy más összefutó vizektől lehet tartani, a lakó szobák padmalja a tapasztalt legmagasabb belviz színe felett legalább 50 cmtr. magasságban feltöltendő, a szobák belső magassága 3 mtr., az ajtóké 1.9 mtr., az ablakokénak 1.2 mtr.-nek továbbá az ajtók szélességének 80 cmtr., az ablakok szélességének pedig 60 cmtr.-nek kell lenni. Ezen méretek minimumnak tekintendők. Azon esetben pedig, ha az építendő ház talaját korhadó szerves anyagokkal telített föld képezi, ez legalább fél méter magasságban kihordandó és száraz, a lehetőséghez képest homok tartalmu földdel pótlendő.

14. §. Nem csak új építkezés, de régi épületnek félemelettel, vagy tetőújítással leendő átalakítása alkalmával is az utca szabályozási vonala betartandó.

15. §. Az utcából a telekhez hozzáadott telekrész árát, melyet négyszögmeterenkint a községi képviselőtestület határoz meg — az építető tartozik viselni és az a község pénztára javára a járás szolgabirája által beutalandó, valamint egyesek telkéből a köztulajdonba eső rész ára a községi pénztárból fizetendő.

16. §. Minden laképület legalább 60 cmtr. mélyen alapozandó és az alapfal a padmaj színéig emelendő és itt egészségi szempontból elszigetelő réteggel látandó el, mely lehet deszkából, aszfaltból, vagy kátrányos lemezpapirból.

17. §. Tűzfalak mészhabarcsba rakott jól égetett téglából építendők, és ha 15 cmtr., illetve fél téglavastagságban létesíttetnek 1.9 mtr. középtávolságra beosztott és legalább 0.50 cmtr. széles pillérekkel megerősítendő, magasságuk pedig a tető fölé legalább 15 cmtr-re kiemelendő.

18. §. Kiugrások és lépcsők alkalmazása az építési vonalon kívül tilos.

19. §. A mennyezet minőségét az építető szabadon választhatja, tartozik azonban azt felül sárral vagy téglával beföldni.

20. §. A kémények csak lapjára fektetett téglából építhetők és ezektől minden fanemű legalább 15.8 cmtrnyire állítandó. A fanemű és a kémények belső üregek között legalább 15.8 cmtrnyi falazat és egy álló fedél cserép akkép alkalmazandó, hogy ez utóbbi a téglavastagságban álló és futó hézagait beföldje. A mászható kéményeknek 47.8 cmtrnyi ür területűeknek, az orosz vagy

cylinder kéményeknek legalább 21.1 cm-nyi átmérőjüknek kell lenni és vaslemez-ből készített kettős tisztító ajtóval látandók el. A kémény a padlás úrben is bevakolandó. — Egy cylinder kéménybe legfeljebb 4, de ugyanazon emeletben levő zárt tűzhelynek füstje vezethető be, ellenben különféle emeletékből a füstöt egy és ugyanazon (cylinder) kéménybe vezetni nem szabad.

Ha két vagy több orosz (cylinder) kémény egymás mellett épül, minden kémény üreg között legalább egy téglaszélességű tiszta falazat legyen. A kémények rendszerint függőlegesen építendőek és a vízszintes vonalhoz 60 fokon alóli csusztatások meg nem engedhetők.

Füstvezető csöveket az utcára vagy udvarra az eresz alá kibocsátani nem szabad, a létezők, valamint a fa- és deszkakémények vagy tűzrendőri szempontból általában veszélyesnek megállapított kémények hatóságilag eltávolítandók és ezen tilalom három év alatt keresztül vezetendő.

(Folyt. köv.)

Próbavetés

az új találmányu Schlick-féle Triumph sorvetőgéppel.

Ha gazdasági gépeink fejlődését figyelemmel kísérjük, minduntalan találkozunk azok fokozatos tökéletesülésével, vagy valami új találmánnyal. Különösen az utolsó évtizedek adtak gépeink fejlődésének nagy lendületet; s még a század elején a faeke kitűnő földművelési eszköz volt, ma már a legszegényebb ember is azon tanakodik vaskéje mellett, hogy lehetett azon szántani. S vajjon az eke nincs-e már annyira tökéletesítve, hogy jobb nem is lehet?

Valamint kitűnő ekéink vannak, úgy van mindenféle gazdasági gépiünk, ha nem kitűnő, de legalább is jó. Gyárosaink érdeme, s e tekintetben a magyar gyárak versenyeznek a külföldiekkel, hogy a jóval nem elégszenek meg, hanem találmányaikkal tökéletesítik azt, s iparkodnak a gazdának segítségére lenni. Nagy kár, hogy a szegény gazda, dacára minden congressusnak, nagyon érzi a sokat emlegetett válságot, a minek természetes következménye az, hogy nem méltányolhatja gépgyáraink jóakarátát eléggé.

Jól esik ezt elmondani különösen akkor, mikor alkalmunk van ismét két életrevaló új találmányról megemlékezni, ugyanis:

Schlesinger Ferenc ur, mint a Schlick gyár helybeli képviselője közvetítésével az uradalmi főtisztviselés a mindszei majorban egy részről a Triumph sorvető géppel, más részről a gördülő sarus sorvető géppel vetési próbát tartott.

Az uradalmi tisztikar és a környék tekintélyes gazdái körülbelül harmincan összegyűltek f. hó 2-án, ítéletet mondandó azok munkájáról.

Először az új találmányu Triumph vétetett kísérlet alá.

Maga a gép szerkezete a lehetőleg egyszerű, s fő érdeme, az új találmányu vetőtengely, illetve vetőhenger, — mely feleslegessé teszi a vetőmag minősége szerint minden vetőtengely váltást, és feleslegessé teszi a vetőmag mennyiség fogaskerekekkel szabályozását.

Úgy a kanalas, mint a vető korongos gépeknél ugyanis a vetőmag minősége vagy mennyisége szerint más-más tengely, illetve fogaskerekre volt szükség, hogy pedig ezek kicserélhetők legyenek, a gépet szét kelle bontani, s mindig a megfelelő tengelyt, és fogaskereket betenni. A Triumph sorvetőgépnél erre nincs szükség, mert a vető tengely egy emeltyűvel, egyszerű előre vagy hátra tolással még munkaközben is szabályozható.

A Triumph sorvetőgép új találmányu tengelye előttünk tulajdonképen nem ismeretlen, mert e rendszerű az amerikai Buekey szóróvetőgép is: csak hogy szellemesen van a sorvető gépnél alkalmazva, s a gazdának nagy jótétemény, a mennyiben nem kell időt pazarolni a szétszedés és összerakással.

A szerkezet többi része ismeretes, nem különböztetvén az a Kühne gépektől.

Munkájának a többi sorvetők feletti előnye abban áll, hogy nagyobb lejtőkön vagy mélyebb barázdákban zökkenőnél a vetőmag ugyanolyan pontosan kerül a földbe, mint egyenes talajnál normalis viszonyok között. Már maga e körülmény is arra kész, hogy e gépnél jövőt jósoljunk.

Ugyanez alkalommal tétetett kísérlet a „Schlick-Küzdényi“ gördülő sarus vetőgéppel is.

A fent méltatott Triumph sorvető szerkezete ugyanis a csoroszlá alaku vetősaruk helyett, gördülő vetősarukat alkalmaz.

Tudjuk, hogy a csoroszlá alaku saruk a gazt, tarackot, szalmás trágyát összehúzzák és egy tisztogató embernek folyton munkát adnak. A gördülő sarukkal ezen segítve van, a mennyiben a vastányérpárok, melyek a sarukat képezik, hegyes szöveget képeznek a húzás irányával, s míg a földet könnyen megnyitják, addig sebes forgásukkal a gaz vagy másnemű összetörődést megakadályozzák, a mennyiben azokon egyszerűen átgördülnek. Így tehát e gépnél a tisztogató emberre nincs szükség.

Nem volt módunkban, hogy a gördülő saruk munkáját gazos földben bírálhattuk volna meg, hanem trágyázott földben mondhatjuk, hogy azok a várakozásnak teljesen megfeleltek.

Az is tény, hogy a két tányér csinálta barázdában a mag szélesebben osztatik be, s így a növények kifejlődése kell, hogy tökéletesebb legyen.

A magtakaró koloncok azonban, melyek a tányérok által csinált magházak behuzására szánva, még tökéletesítésre várnak. Ugy hisszük, hogy ezen is sikeresen fog az érdemes gyár változtatni.

Kár, hogy a vetési kísérlet tulajdonképen csak fél munka volt; a mennyiben erőmérővel nem rendelkezvén, a gépeknek legnagyobb érdeme vagy hátránya fölött ítéletet nem mondhattunk. Ilyenmü tudakozódásunkra azonban a legkedvezőbb választ kaptuk.

Midőn tehát úgy az új találmányu Triumph, mint a gördülő sarukkal ellátott sorvetőgépek szellemes feltalálóinak, illetve a Schlick-gyárnak az elismerés pálmáját nyujtanánk, szolgáljon az buzditásul a jövőre és megnyugvásul a jelenre nézve. A gazdaközönség elismerésében anyagi kárpótlásukat fogják feltalálni.

Felhívás hazánk polgáraihoz.

Aloítottak az országos halászlászi egyesület nevében hangoztatjuk hívó szavunkat. Felhívunk ezennel minden igaz honfit a közreműködésre a gazdaságnak egy oly ágában, mely kiváló figyelemre érdemes, de hazánkban eddig kellőképen méltatva nem volt.

Ezen gazdasági ág a halászlászi! A halászlászi, mely hajdan a magyar ember egyik főfoglalkozása volt, alig üzetik már Magyarországon és hazánk annyira dicőitett egykori halbősége már csak a mesék országában található fel. S miért van így? Mert közönnyel nézük a dolgok hanyatlását és nem fogtunk bele derekasan, magyar emberhez illően, a haltenyésztés emeléséhez.

Az amerikai, az angol, a francia, a német, sőt az orosz is sozzá látott már az okszerű vizgazdaság népszerűsítéséhez. A magyar sem maradt ugyan egészen hátra: a „Felsőmagyarországi halászlászi egyesület“ elég erélyesen és szerencsésen is mozdította elő a halászlászi ügyét hazánk felső

részében; de ennek működési köre csakis az ország felső zészére terjedt. Az országos egyesület azonban az egész országra terjesztvén ki működését: a halászlászi egész terjedelmében való felvirágoztatását tűzte ki feladatául.

A halak okszerű tenyésztése, vizeinknek halakkal való benépesítése által milliókat szerezhetünk meg hazánk népei számára a mellett, hogy még jó és egészséges tápanyagot is nyujtunk népünknek.

Azon reményben vagyunk tehát, hogy nagy számmal lesznek azon tisztelt hazafiak, kik a jót föltétlenül pártolva, sietni fognak, hogy hazánk közgazdasági viszonyainak emelésén velünk közreműködjenek. Különösen a vizek birtokosait, de magukat a gyakorlati halászlásziakat is biztosan várjuk, hogy a haladás kibontott zászlaja alá sorakozni fognak.

Az országos halászlászi egyesület a maga részéről mindent elfog követni, hogy az országos érdekeket minden irányban és minden tekintetben teljes mértékben képviselje és előmozdítsa; s hogy ezt kellő erélylyel és nyomatékkal megtehesse: minél több közreműködő tagra van szüksége. A tagok közti kapcsolatot megalkotja a „Halászlászi Lapok“ című közlöny, mely egyelőre 6-szor jelenik meg évenként, nagy nyolcadrés alakban, s a melyet minden tag tagdíjának fejében ingyen kap meg.

Rendes tagok: 1. oly személyek, kik egymásután folyó 3 évre évenkénti 3 frt fizetésre magukat kötelezik: 2. községek, társulatok, szövetkezetek, vagy egyéb testületek, mely évi 5 frt tagsági díjat fizetnek.

Alapító tagok azon egyének, kik legalább 50 frt, községek vagy testületek, melyek legalább 100 frt alapítványi tőkét az egyesület céljára biztosítanak vagy lefizetnek.

Midőn tehát kérésünket a jó és nemes cél elérhetése iránt való tekintetből ismételjük, s a halászlászi ügye iránt érdeklődő honfitársakat a tagok gyűjtésére fölkérjük: egyszerűsággal a kitöltött aláírási íveket Kriesch János műegyetemi tanárnak Budapesten megküldeni kérjük.

Budapesten, 1887. február hó 20-án.

Hazafiúi üdvözléttel

Gróf Migazzy Vilmos

elnök.

Kriesch János

ügy. elnök.

Dr. Ruffy Pál

I. titkár.

Andaházy Pál

alelnök.

Hazay Gyula

II. titkár.

Helyi és vegyes hírek.

— Boldog ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak.

— Keller Lajos községünk derék plébánosa, mint multkoriban jeleztük fájdalmas és makacs fülbajának gyógyítása végett Budapestre utazott. Most pedig örömmel jelezhetjük, hogy plébános ur említett bajából teljesen kiépülve tért vissza s a nagyheti ájtatosságokat is végezte.

— Eljegyzés. Nagy Sándor, gróf Károlyi László szegvári uradalmának ispánja, jegyet váltott Szegváron Horváth Ilonka kisasszonnyal, néhai Horváth Ferenc volt megyei árvaszéki elnök kedves leányával. Részünkről áldást és boldogságot kívánunk a megköntendő házassághoz.

— Az árverés a kurcaréten befejeztetett a községre nagyon kedvező eredménnyel, a mennyiben haszonbérbe adatott 743 hold és 974 négyszögöl föld évi 10,352 frt haszonbérért. A holdankénti átlagos évi haszonbér e szerint 13 frt 90 kr.

— Iskolai államsegély. A várva-várt iskolai államsegély, a különben is kimerült községi közpöntár kisegítésére, de leginkább tanítóink öröme, még a mult héten megérkezett. Mint halljuk az államsegélyt ezuttal a vallás- és közoktatásügyi miniszterium fölemelte, mert az eddigi szokásos 1800 frt helyett most 2030 frtot utalványozott. Fogadja ezért a miniszter ur, a

mindazok, kik ennek kivételénél közreműködtek, elismerésünket és köszönetünket.

— **Szerződés és jegyzőkönyv aláírás.** Bár mindazok, kik a kurcaréti földeknek nyilvános árverésen való haszonbérbeadásáról fölvevett jegyzőkönyvet még alá nem írták, értesülésünk szerint egyénileg fölhevítették az aláírásra, nem tartjuk fölöslegesnek e helyen is figyelmeztetni az érdekelt haszonbérbevevőket, hogy a jegyzőkönyv aláírása és a szerződések kiállítása a folyó 12, 13. és 14-ik napjain befejezendő legyen s azért mindazok, kik ezzel még hátra vannak a most mondott napokon az aláírás eszközölése végett Hubacsek Pál ügyvéd bizottsági tag lakásán jelentkezzenek.

— **Az időjárás.** Péntek délután óta az idő ismét teljesen megváltozott, amennyiben orkán-szerű szélvész dühöng, úgy annyira, hogy az ódonabb háztetőkből többet teljesen lerombolt. A tiszai kompjárás is megszűnt a szélvész miatt és ennek következtében postai összeköttetésünk is megszakadt. Megemlítjük még, hogy a révnél egy komp is a víz alá merült.

— **A Tisza áradása** úgy látszik megszűnik, ha csak valami erős idő nem következik. Már az egész múlt héten nagyon csekély mérvű áradás volt észlelhető. Így az utolsó napon 1 centiméter. A tegnapi vizállás a kurcai zsilipnél lévő mércén 5.99 métert mutatott.

— **A himlő járvány** illetékes helyről vett értesülésünk szerint szünőfélben van. Bár nem vesztette még el járványos jellegét, de mindazon által sokkal enyhébb mint a múlt március hóban volt. A halálozás is majdnem felényi. Mindezen körülmények azonban ne az elbizakodást keltsék fel bennünk, hanem inkább kettőzött munkára ösztönözzenek, hogy e veszélyes járvány minél előbb és végképen megszűnjék.

CSARNOK.

Petőfi bölcséletéről.

Irta: **Kiss Sándor.**

(Folytatás.)

Divat volt a poétáknál azokat énekelni meg, kik még vagy nem is jöttek közel szívökhöz, vagy már el is szaladtak tőle.

Petőfi azokat szerette megénekelni, kiknek szívét az ő szívtől el nem szakithatta földi sors.

Igy teremtette meg a gyermeki szeretet költészetét. Mikor Pozsonyban szenvedett, akkor írta:

„Szép hazámba ismerősök mennek,
Jé anyámnak tőlük, mit izenjek.
Szóljatok be, földiek, ha léssen
Utazástok háza közelében.
Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse...
... Oh, ha tudná, mily nyomorba élek
Megrepedne a szíve szegénynek.“

Egy másik példa (a „Fekete kenyér“):

„Miert aggódol, lelkem jó anyám,
Hogy kenyereitek barna, e miatt?
Hisz' meglehet: ha nincs idehaza.
Tán fehérebb kenyérral él fiad.
De semmi az! csak add elé anyám,
Bármilyen barna is az a kenyér:
Itthon sokkal jobb ízű én nekem
A fekete, mint máshol a fehér.“

A testvéri szeretet igaz hangján zeng abban a már említett ritka szép levelében (István öcsémhez):

„Hát, hogy mint vagytok otthon, édes Pistikám?
Gondoltok-e úgy néha-néha rám?
Mondjátok-e, ha estebéd után
Beszélgetések meghitt és vidám,
Mondjátok-e az est óráinál:
Hát a mi Sándorunk most mit csinál?“ stb.

Sőt még a jó szomszédokról sem feledkezik meg, kik egykor, mikor ő világnak ment, s apjához, anyjához még csak hire sem jutott, ilyen formán voltak vigasztalásukra:

„Soh'se busuljanak Sándor fiok sorsán,
Ilyen Istentől elragaszkodott gyerek,
Az aggodást ingyen sem érdemli meg.
Viszi míg viheti; végre pedétiglen
Fölakasztják, a mit adjon is az isten.“

De mikor meglelte, a mit keresett, két országra szóló híret, dicsőségét, bezzeg nem így beszéltek, hanem hát emigy:

„Mondtam, szomszéduram, mondtam, én mindétig,
Ne bántsa a fiát, a szerencse fordul,
Derék ember válik abból a Sándorból.“

Mily gyöngéd megbocsátás. Egyébként, bármilyen hajthatatlan erkölcsbíró volt, megtudott bocsátani mindenkinek, csupán kettőnek nem:

„Csak a zsarnok s a szolgálélek,
E kettő az én ellenem,
S én zsarnokoknak s rabszolgáknak
Bocsásak meg?... nem, soha sem!

Az isten ítélőszékénél,
Még ott sem mondok egyebet:
„Hogy sem ezeknek megbocsásak,
Inkább elkárhozott legyek.“

Nyomorát és szenvedéseit soha sem szegyelte.

Balsorsában nem panaszkodik, ha megemliti is, féltréfásan úgy mondja meg, hogy az olvasónak szinte könnye csordul rája, pl:

„A halál két neme áll előttem,
Nem tudom, hogy melyiké leszek:
Nem tudom, pedig szeretném tudni:
Éhen, vagy szomjan halok-e meg!“

De jobbsorsban édes megnyugvással mosolyog szevedéseim — s azokon az ellentétes állapotokon, melyekben megfordul, s mikor sok egyében kivül drága édes új ruhája volt, megasztán volt ruháján folt hátán folt, zöldre rakott sárgát kéket — szentatyám, be tarka élet. Vagy mikor Fekete-sárgára festett fák előtt villogtatta a hatalmas gyiklesőt, izzadott a dicső bornyubőr alatt, s bájos bakancs ékesíté lábait, szörnyű halberdókat kiabált és — söpörte a kaszárnya udvarát.

A bort és a leányt ő sem vetette meg, sok szép dallal hálálta meg a lét könnyed örömeit.

De bordalaiban ép úgy, mint a szerelem költészetében ujat is alkotott.

A mámor hideg dicsőítése helyett az egyéni meleg érzés hangján dalol.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV
Kiadótulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Hirdetés.

A mindszei takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága az alapszabályok 8. §. szakasza alapján egyhangulag elhatározta, hogy a 37 frt 50 krral eddig befizetett részvények után, még kint levő 12 frt 50 krt részvényenként 4 év alatt befizeteti.

Fölhivatnak ennek folytán a t. részvényesek, hogy jelen hirdetés 3-adszori megjelenésétől számított 60 nap alatt részvényenként három frtot a részvénytársaság pénztárába az idézett §-ban körülírt jogkedvezmények terhe mellett lefizetni el ne mulasszák. A mindszei takarékpénztár képviselőjében

Wimmer Károly,
igazgató.

EQUITABLE
az Egyesült Államok életbiztosító-társasága
NEW-YORK-ban.
Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. dec. 31. 1.747,000 márka.
Az új felvételek kitétek:

1884-ben	1885-ben	1886-ban
360.000,000	406.000,000	474.000,000 márka.

Az összlap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-ig 272.000,000 márkáról 321.000,000 márkára. A tiszta nyeresémtöbblet 1887. január hó 1-én 680.000,000 márkát tesz ki és a múlt évhez viszonyítva 180.000,000 márkával emelkedett.

Tőkebefektetések Európában 16.000,000 márkán felül. A kötvények 3 év múlva kifogásolhatlanok, minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 8 év múlva. A 100,000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csakis 7 százalékos kamatoztatik, az azon felül sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:
Budapest, Andrassy-ut 12. sz.

KÖLCSÖNT

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, úgy m. háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejöttöm útján egy **budapesti hitelszövetkezettől** 100 fottól 2000 frtüg 30 hó alatt postautalvány útján visszafizetendő 6%-os személy hitel kölcsönt.

3% - os bank - kölcsön

közvetítettik 400 frttól kezdve egy millióig **földbirtokra** 17 évre 5%, 32 évre 2% és 40 1/2 évre 1% tőke-törlesztéssel. Jó anyagból épült **városi házakra** 25 évre 2 1/2% tőketörlesztéssel. Házkölcsönöknél megállapítandó becslési költség előre leteendő. Földbirtoknál az évi állami földadónak 50—60-szoros összege kölcsönként adatik. Nagyobb tőketörlesztést bármikor eszközölhet. Folyamodonak kell hozzám telekkönyvi kivonatot, adókönyvet és kataszteri birtokívet beküldeni. **Értékpapírokra** a bank a tőzsdei árfolyam háromnegyed része erejéig kölcsönt ad, esetleg azok eladása közvetítettik. — **Ügynökök** tisztességes provizió mellett működésre felkérhetnek. — Kölcsönügyben válasz és portóköltség fejében 30 kr levélbélyegben kéretik, e díj nélkül válasz nem adatik.

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája,

Budapest, VII. csömöri-ut 37. sz. I. emelet.

Mindennemü nyerstermények vétel- és eladása közvetítettik.